

**ШКОЛСКИ ПРОГРАМ НАСТАВЕ И УЧЕЊА ЗА СЕДМИ РАЗРЕД ОСНОВНОГ  
ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА**

**Назив предмета: ГЕОГРАФИЈА**



**ПРЕДМЕТ: ГЕОГРАФИЈА****РАЗРЕД: Седми****ГОДИШЊИ ФОНД ЧАСОВА: 72****НЕДЕЉНИ ФОНД ЧАСОВА: 2**

ЦИЉ НАСТАВЕ И УЧЕЊА ПРЕДМЕТА географије је да ученик појмовно и структурно овлада природногеографским, демографским, насеобинским, политичкогеографским, економскогеографским, интеграционим и глобалним појавама и процесима уз неговање вредности мултикултуралности и патриотизма.

Ред. број	НАСТАВНАТЕМА	обрада	утврђивање	укупно
I	Регионална географија	3	0	3
II	Географске регије Европе	14	6	20
III	Азија	11	6	17
IV	Африка	8	4	12
V	Северна Америка	4	2	6
VI	Јужна Америка	3	2	5
VII	Аустралија и Океанија	3	1	4
VIII	Поларне области	1	4	5

Прво полугодиште		28	12	40
Друго полугодиште		19	13	32
УКУПНО	8 9 8 9 6 4 9 7 8 4	47	25	72

**Кључни појмови садржаја:** регије Европе, Азија, Африка, Северна Америка, Јужна Америка, Аустралија и Океанија, поларне области.

Редни број	Предметни исходи По завршетку узрада ученик ће бити у стању да:	Тема/област	Садржаји	Компетенције Опште међупредметне компетенције	Начини и поступци остваривања програма (Дидактичко-методичкоупутство)
1.	<p>-уз помоћ географске карте објашњава специфичности појединих просторних целина и предлаже различите начине издвајања регија;</p> <p>-доводе у везу квалитет живота становништва са природним, демографским, економским и политичко-географским одликама простора.</p>	<b>Регионална географија</b>	Регионална географија принципи регионализације. хетерогеност и хомогеност географског простора.	<p>Компетенција за учење</p> <p>2.Сарадња</p> <p>3.Комуникација</p> <p>4.Рад са подацима и информацијама</p> <p>5.Дигитална компетенција</p> <p>6.Одговоран однос према околини</p> <p>7.Одговоран однос према здрављу</p> <p>8.Одговорно учешће у демократском друштву</p> <p>9.Естетичка компетенција</p> <p>10.Решавање проблема</p> <p>11.Предузимљивост и оријентација ка предузетништву</p>	<p>. На првим часовима наставник ће упознати ученике са предметом и задацима проучавања, као и поделом регионалне географије, ослањајући се на њихова већ стечена географска знања из 6. разреда о појму географске регије, а са циљем разумевања комплексних односа и веза између географских објеката, појава и процеса у географској средини. У обради садржаја о регионалној географији, требало би указати на то да светско копно није једноличан или хомоген географски простор, већ да га одликује заступљеност различитих физичко-географских и друштвено-географских елемената, које га чине хетерогеним. Објаснити да се регионална географија изучава са циљем да би ученици сазнали какви су односи и везе између природе и људи, као и да би постали свесни да опстанак живота на Земљи зависи од њиховог међусобног односа. Објаснити ученицима да су принципи регионализације (физичко-географски и друштвено-географски) правила на основу којих се врши подела хетерогене Земљине површине на хомогене географске регије, као нпр. геоморфолошке, климатске, хидрографске, педолошке, биогеографске, економске (рударске, аграрне, индустријске, туристичке), урбане, културне, историјске, политичке и друге регије. На крају обраде наставне теме <i>Регионална географија</i>, указати на то да одређене регије карактерише сличан географски изглед (физиономске регије), а да друге поседују једну или неколико функција</p>

					<p>(функционалне регије).</p> <p>Обраду наставних јединица о континентима вршити по Керовом систему, који подразумева следећи редослед излагања: географски положај, границе и величина, рељеф, клима, воде, живи свет, становништво, насеља, привреда, политичка и регионална подела континента. Истим редоследом анализирати и одабране државе.</p> <p>При обради наставних јединица о географским регијама избећи Керов систем, јер се на тај начин непотребно, два пута понављају већ обрађени садржаји у оквиру континента (иста наставна тема). С обзиром на то да су друштвено-географски процеси знатно динамичнији од физичко-географских, као и то да утичу на различите начине на трансформацију географског простора и на укупан развој, њима је приликом обраде географских регија дат посебан значај.</p> <p>У табеларном прегледу програма, у колони <i>Садржаји</i>, за сваку географску регију предложени су они географски садржаји који их чине специфичним, али то није коначни нити обавезујући попис садржаја за те географске регије.</p>
2.	<ul style="list-style-type: none"> <li>– проналази на карти државе проучаване регије и именује их;</li> <li>– приказује на немој карти најважније географске појмове: континенте, океане, мора, облике разуђености обала, низије, планине, реке, језера, државе, градове,</li> </ul>	<b>Географске регије Европе</b>	<p>Јужна Европа – културно-цивилизацијске тековине, етничка хетерогеност, туризам, политичка подела.</p> <p>Државе Јужне Европе: државе бивше СФРЈ, Италија, Шпанија и Грчка – основне географске</p>	<p>Компетенција за учење</p> <p>Одговорно учешће у демократском друштву</p> <p>Естетичка компетенција</p> <p>Комуникација</p> <p>Одговоран однос према околини</p> <p>Одговоран однос према здрављу</p> <p>Предузимљивост и</p>	<p>За цртање тематских карата о географским регијама Европе користити неме карте, на којима се могу издвојити карактеристичне регије и Реализацијом исхода друге теме <i>Географске регије Европе</i> ученици ће стећи знања о географским целинама Европе – Јужна, Средња, Западна, Северна и Источна Европа, као и њиховим географским специфичностима и развојним карактеристикама које их издвајају у односу на суседне географске регије, политичком поделом и одабраним државама. Избежавати понављање географских садржаја</p>

	<p>туристичке атракције, културно-историјске споменике;</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– препознаје облике рељефа, водне објекте и живи свет карактеристичан за наведену регију;</li> <li>– анализира утицај географске ширине, рељефа, односа копна и мора, морских струја, вегетације и човека на климу;</li> <li>– проналази податке о бројном стању становништва по континентима, регијама и одабраним државама и издваја просторне целине са највећом концентрацијом становништва у свету;</li> <li>– укаже на узроке и последице кретања броја становника, густине насељености, природног прираштаја, миграција и специфичних структура становништва по континентима, регијама и у одабраним државама;</li> <li>– тумачи и израђује тематске карте становништва по континентима, регијама и одабраним државама;</li> </ul>		<p>карактеристике. Средња Европа – културно-цивилизацијске тековине, савремени демографски процеси, природни ресурси и економски развој, урбанизација, политичка подела. Немачка – основне географске карактеристике. Западна Европа – културно-цивилизацијске тековине, савремени демографски процеси, природни ресурси и економски развој, урбанизација, политичка подела. Француска и Уједињено Краљевство – основне географске карактеристике. Северна Европа – природни ресурси и економски развој, народи, политичка подела. Норвешка – основне географске карактеристике. Источна Европа – културно-цивилизацијске тековине, етничка хетерогеност, природни ресурси и</p>	<p>оријентација ка предузетништву Рад с подацима и информацијама Решавање проблема Сарадња Дигитална компетенција</p>	<p>из теме <i>Географија Европе</i>, који су анализирани у шестом разреду.</p> <p>При одбради Јужне Европе истаћи културно-цивилизацијске тековине регије (нпр. колевка европске цивилизације, период географских открића, хуманизам, ренесанса...), етно-лингвистичку хетерогеност (романски, јужнословенски и изоловане групе народа), привредне одлике кроз везу са природним условима и ресурсима, са освртом на туризам (позната туристичка регија света / краљица туризма) и политичку поделу. У оквиру Јужне Европе препоручује се обрада држава бивше СФР Југославије, Италија, Шпанија и Грчка. У оквиру Средње Европе обрадити културно-цивилизацијске тековине регије (процвет науке, културе и технологије захваљујући хуманизму и ренесанси, културно-уметнички правци, традиција народних фестивала, филмска индустрија и сл.), савремене демографске процесе, природне ресурсе и привредни развој, урбанизацију (велики градови, агломерације, конурбације и мегалополиси) и политичку поделу. Препоручује се обрада Савезне Републике Немачке у оквиру регије. Западну Европу обрадити кроз културно-цивилизацијске тековине регије (велика колонијална царства, индустријске револуције...), демографске процесе, природне ресурсе и привредни развој (најразвијенија европска регија), урбанизацију (индустријски градови, конурбације нпр. Ранштад, Велики Лондон, Париз, Фламмански дијамант...), политичку поделу, као и географска обележја Републике Француске и Уједињеног Краљевства Велике Британије и Северне Ирске. У оквиру Северне Европе посебно анализирати везу природних ресурса (енергенти, руде, минералне сировине) са привредним развојем (специјализована индустрија, висок животни стандард становништва) и анализирати етничка обележја,</p>
--	--	--	--	---	---

	<ul style="list-style-type: none"> <li>– открива узроке и последице процеса урбанизације на различитим континентима, регијама и у одабраним државама;</li> <li>– доведе у везу природне ресурсе са степеном економске развијености појединих регија и одабраних држава;</li> <li>– анализира примере позитивног утицаја човека на животну средину у државама које улажу напоре на очувању природе и упоређује их са сличним примерима у нашој земљи;</li> <li>– истражује утицај Европске уније на демографске, економске и политичке процесе у Европи и свету;</li> </ul> <p>доводе у везу квалитет живота становништва са природним, демографским, економским и политичко-географским одликама простора</p>		<p>економски развој, политичка подела. Руска Федерација – основне географске карактеристике. Европска унија – пример интеграционих процеса</p>		<p>политичку поделу и основне географске карактеристике Норвешке. При обради Источне Европе истаћи културно-цивилизацијске тековине, етничку хетерогеност (Руси, Татари, Украјинци, Белоруси, Казаси, Јермени...), природне услове и ресурсе, привредне карактеристике и политичку поделу. Обрадити Руску Федерацију, трансконтиненталну државу, која чини највећи део Источне Европе и Северне Азије. На крају наставне теме <i>Географске регије Европе</i> објаснити значај Европске уније у свету, као пример интеграционих процеса.</p> <p>њихови географски садржаји. При цртању и тумачењу тематских карата долази до изражаја самосталност у раду ученика и усавршава се вештина практичне примене географске карте у настави. Уколико постоје техничке могућности, ученици могу припремити презентације, чиме се оспособљавају да кроз визуелизацију садржаја самостално анализирају и доносе закључке о одређеним специфичностима географских регија Европе.</p> <p>Кроз читаву тему важно је нагласити да се временом географске регије Европе развијају и мењају функције. Важно је искористити велике могућности које географија као наративни предмет пружа у подстицању ученичке радозналости, која је у основи сваког сазнања. Географске регије Европе би требало да буду представљене као географска прича, богата информацијама и занимљивостима, како би географске појаве и процеси били предочени јасно, детаљно и динамично.</p> <p>Ученике не оптерећивати квантитативним вредностима, већ инсистирати на појаве и процесе који утичу на развој европских регија. У циљу подстицања толеранције и солидарности код ученика, указати на</p>
--	---	--	--	--	--

					постајање различитих социјалних, етничких и културних група у Европи.
3.	<ul style="list-style-type: none"> <li>– дефинише границе континента и показује на карти океане и мора којима је проучавани континент окружен и лоцира највећа острва, полуострва, мореузе, земљоузе, пролазе;</li> <li>– проналази на карти државе проучаване регије и именује их;</li> <li>– приказује на немој карти најважније географске појмове: континенте, океане, мора, облике разуђености обала, низије, планине, реке, језера, државе, градове, туристичке атракције, културно-историјске споменике;</li> <li>– препознаје облике рељефа, водне објекте и живи свет карактеристичан за наведену регију;</li> <li>– анализира утицај географске ширине, рељефа, односа копна и мора, морских струја, вегетације и човека на климу;</li> <li>– објашњава настанак пустиња на територији проучаваног континента;</li> </ul>	<b>Азија</b>	<p>Географски положај, границе и величина Азије.</p> <p>Природне одлике Азије.</p> <p>Становништво Азије.</p> <p>Насеља Азије.</p> <p>Привреда Азије.</p> <p>Политичка и регионална подела.</p> <p>Југозападна Азија – природни ресурси и економски развој, културно-цивилизацијске тековине, савремени демографски процеси, урбанизација, политичка подела.</p> <p>Јужна Азија – културно-цивилизацијске тековине, савремени демографски процеси, етничка хетерогеност, урбанизација, политичка подела.</p> <p>Југоисточна Азија – природни ресурси и економски развој, политичка подела.</p> <p>Источна Азија – културно-цивилизацијске тековине, савремени демографски процеси, етничка хетерогеност,</p>	<p>Компетенција за учење</p> <p>Одговорно учешће у демократском друштву</p> <p>Естетичка компетенција</p> <p>Комуникација</p> <p>Одговоран однос према околини</p> <p>Одговоран однос према здрављу</p> <p>Предузимљивост и оријентација ка предузетништву</p> <p>Рад с подацима и информацијама</p> <p>Решавање проблема</p> <p>Сарадња</p> <p>Дигитална компетенција</p>	<p>На почетку наставне теме Азија обрађују општегеографске одлике овог континента, и то: географски положај, границе и величина, природне одлике, становништво, насеља, привреда и политичка и регионална подела, након чега се прелази на регионалне целине: југозападну, јужну, југоисточну, источну и централну Азију.</p> <p>Приликом обраде положаја, границе и величине Азије, кључно је да се истакне да је Азија саставни део јединствене копнене целине Евроазија, да се овај континент разграничи од Европе и од Африке, да ученици увиде да се Азија простире и на северној и на јужној, као и на источној и западној Земљиној полулопти. Даље, важно је да се ученицима објасни шта значи да је Азија део Старог света и да ова знања повежу са знањима која стичу на часовима историје (Велика географска открића). Код приказивања величине Азије важно је да ученици стекну представу о односима површине и броја становника у поређењу са осталим континентима, а посебно са Европом.</p> <p>Разумевање природних одлика Азије кључно је за касније схватање просторне дистрибуције становништва, размештаја природних ресурса, развоја и размештаја појединих привредних грана (пољопривреде, индустрије, саобраћаја и туризма) на континенту. Као посебно значајне садржаје у овој области истичемо: настанак набраних планина и острвских архипелага, тумачење појава вулканизма и трусова у светлу теорија литосферних плоча, различите узроке постанка пустиња</p>

	<ul style="list-style-type: none"> <li>– проналази податке о бројном стању становништва по континентима, регијама и одабраним државама и издваја просторне целине са највећом концентрацијом становништва у свету;</li> <li>– укаже на узроке и последице кретања броја становника, густине насељености, природног прираштаја, миграција и специфичних структура становништва по континентима, регијама и у одабраним државама;</li> <li>– тумачи и израђује тематске карте становништва по континентима, регијама и одабраним државама;</li> <li>– открива узроке и последице процеса урбанизације на различитим континентима, регијама и у одабраним државама;</li> <li>– доведе у везу природне ресурсе са степеном економске развијености појединих регија и одабраних држава;</li> <li>– изводи закључак о могућим решењима за коришћење чистих</li> </ul>		<p>природни ресурси и економски развој, урбанизација, политичка подела. Централна Азија – природни ресурси, политичка подела, насеља и становништво.</p>		<p>у југозападној, јужној и централној Азији, климатску и мозаичност живог света Азије, и др.</p> <p>Приликом обраде становништва Азије пажњу би требало усмерити на разумевање просторне дистрибуције становништва, поларизованог демографског развоја, савремених миграција (нарочито из ратовима угрожених држава према Европи) и структуре становништва (групе народа, најмногољуднији народи). Адекватно коришћење статистичких извора овде је јако важно. Ученици не треба да памте податке из области демографске статистике, они треба да разумеју односе величина, без фактографског памћења података. У школама које су технички опремљене (постојање интернет прикључка, рачунара, таблет уређаја, паметних телефона), ученици треба на часовима да користе релевантне статистичке изворе, да их тумаче и сами или уз помоћ наставника представљају графиконима и тематским картама.</p> <p>Насеља Азије представљају прави мозаик људских насеобина што је условљено факторима природне средине, специфичностима привреде и културно-цивилизацијског развоја. Ученицима овде треба приказати контрасте руралних насеља (нпр. у пустињама Југозападне Азије, у Индији, на Тибету, рибарска насеља у Југоисточној Азији, итд.) и вишемилионских градова, центара глобалних политичких и економских процеса (нпр. Сингапур, Токио, Шангај...). Пажњи наставника и ученика препоручујемо и специфичности процеса урбанизације (сјај Токија са једне и псеудоурбанизација у Индији, сампани у Кини, итд. са друге стране).</p> <p>Привредне одлике Азије могу се обрадити на различите начине: кроз приказ територијалног размештаја привредних грана, сагледавање утицаја</p>
--	---	--	--	--	---

	<p>извора енергије у државама чија се привреда заснива највише на експлоатацији нафте и угља;</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– објашњава узроке и последице глобалних феномена као што су сиромаштво, унутрашње и спољашње миграције, демографска експлозија и пренасељеност, болести и епидемије, политичка нестабилност;</li> <li>– доводе у везу квалитет живота становништва са природним, демографским, економским и политичко-географским одликама простора;</li> <li>– препознаје негативне утицаје човека на животну средину настале услед специфичности развоја пољопривреде, рударства, енергетике, индустрије, саобраћаја и туризма на проучаваним континентима, регијама и у одабраним државама.</li> </ul>				<p>природних и друштвених фактора на развој привреде или кроз истицање регионалних специфичности развоја и размештаја привреде.</p> <p>У програму наставе и учења дата регионална подела Азије је препоручена. Наставници, ученици и аутори уџбеника могу Азију да поделе и на друге начине, али је важно да ученици разумеју критеријуме просторне диференцијације.</p> <p>Како би се остварио принцип очигледности и знања која се стичу на часовима географије учинила трајним, наставници у обради опште- и регионалногеографских садржаја треба да користе зидне географске карте, а ученици атласе и неме карте. Коришћење ових наставних средстава није само себи сврха, тачније њихова употреба не завршава се лоцирањем географских објеката на картама већ представља основу за даље тумачење каузалних и функционалних односа између проучаваних географских објеката, појава и процеса. То, на пример, значи да ученик треба да буде у стању да пошто покаже на карти Индијски океан, Хиндустанску низију, Хималаје и Тибет закључи зашто је на Тибету хладна и сува клима.</p> <p>Употреба средстава информационо-комуникационих технологија у настави (нпр. организација виртуелне шетње Забрањеним градом помоћу апликације Google Maps, коришћење програма за израду квизова за утврђивање градива, итд.) додатно ће допринети реализацији принципа очигледности и учвршћивању трајности ученичких знања.</p>
--	---	--	--	--	---

<p>4.</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>– дефинише границе континента и показује на карти океане и мора којима је проучавани континент окружен и лоцира највећа острва, полуострва, мореузе, земљоузе, пролазе;</li> <li>– проналази на карти државе проучаване регије и именује их;</li> <li>– приказује на некој карти најважније географске појмове: континенте, океане, мора, облике разуђености обала, низије, планине, реке, језера, државе, градове, туристичке атракције, културно-историјске споменике;</li> <li>– препознаје облике рељефа, водне објекте и живи свет карактеристичан за наведену регију;</li> <li>– анализира утицај географске ширине, рељефа, односа копна и мора, морских струја, вегетације и човека на климу;</li> <li>– објашњава настанак пустиња на територији проучаваног континента;</li> <li>– проналази податке о бројном стању становништва по континентима, регијама и</li> </ul>	<p><b>Африка</b></p>	<p>Географски положај, границе и величина Африке.  Природне одлике Африке.  Становништво Африке.  Насеља Африке.  Привреда Африке.  Политичка и регионална подела.  Афрички Медитеран и Сахарска Африка.  Подсахарска Африка.</p>	<p>Компетенција за учење  Одговорно учешће у демократском друштву  Естетичка компетенција  Комуникација  Одговоран однос према околини  Одговоран однос према здрављу  Предузимљивост и оријентација ка предузетништву  Рад с подацима и информацијама  Решавање проблема  Сарадња  Дигитална компетенција</p>	<p>Приликом обраде положаја, границе и величине Африке важно је истаћи да се она пружа меридијански што за последицу има јасну диференцираност континента на природне зоне од екватора према југу и северу. Указати на границу Африке према Азији као и на припадајућа острва овом континенту.</p> <p>Знања која ученици стичу изучавањем климе, хидрографије и рељефа Африке важна су за разумевање просторне дистрибуције становништва, положаја насеља, размештаја природних ресурса, развоја и размештаја пољопривреде, рударства и туризма на континенту. Значајно је истаћи хидрографске карактеристике Нила, Нигера и реке Конго и језера Викторија, Њаса и Тангањика, као места значајне концентрације становништва, насеља и пољопривреде. Приликом обраде флористичких и зоогеографских карактеристика континента указати и на географске факторе ендемизма фауне Мадагаскара.</p> <p>Приликом обраде наставних садржаја о становништву Африке битно је разумевање просторне дистрибуције становништва (пренасељени, густо, ретко и ненасељени простори), природног прираштаја, савремених миграција (нарочито из ратовима угрожених држава према Европи) и структуре становништва.</p> <p>У оквиру политичко-географских одлика Африке посебно се треба осврнути на процесе колонизације и деколонизације као и на ефекте ових процеса у савременим економско-политичким односима афричких држава (неоколонијализам). Регионалну поделу Африке иницијално би требало посматрати кроз физичко-географску и културно-цивилизацијску поларизацију</p>
-----------	---	----------------------	---	--	---

	<p>одабраним државама и издваја просторне целине са највећом концентрацијом становништва у свету;</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– укаже на узроке и последице кретања броја становника, густине насељености, природног прираштаја, миграција и специфичних структура становништва по континентима, регијама и у одабраним државама;</li> <li>– тумачи и израђује тематске карте становништва по континентима, регијама и одабраним државама;</li> <li>– открива узроке и последице процеса урбанизације на различитим континентима, регијама и у одабраним државама;</li> <li>– доведе у везу природне ресурсе са степеном економске развијености појединих регија и одабраних држава;</li> <li>– објашњава узроке и последице глобалних феномена као што су сиромаштво, унутрашње и спољашње миграције, демографска експлозија и пренасељеност,</li> </ul>				<p>континента на Афрички Медитеран и Сахарску Африку на северу и Подсахарску Африку на југу. Поред климе као главног физичко-географског фактора други значајан фактор поларизације је Арапско-исламска цивилизација на северу и Негро-афричка цивилизација на југу. Као последица етничке и демографске хетерогености Подсахарске Африке, треба указати на одређене друштвено-политичке разлике унутар ње. Приликом обраде ове теме треба се осврнути на савремене географске проблеме Африке као што су дезертификација, екстремно високи природни прираштај, несташница хране, интензивне миграције ка Европи, прекомерну експлоатацију природних ресурса, итд. Обрада ових садржаја би требало да допринесе формирању ставова код ученика, према овим актуелним географским темама.</p>
--	--	--	--	--	---

	<p>болести и епидемије, политичка нестабилност;</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– доводе у везу квалитет живота становништва са природним, демографским, економским и политичко-географским одликама простора;</li> <li>– препознаје негативне утицаје човека на животну средину настале услед специфичности развоја пољопривреде, рударства, енергетике, индустрије, саобраћаја и туризма на проучаваним континентима, регијама и у одабраним државама.</li> </ul>				
5.	<ul style="list-style-type: none"> <li>- дефинише границе континента и показује на карти океане и мора којима је проучавани континент окружен и лоцира највећа острва, полуострва, мореузе, земљоузе, пролазе;</li> <li>- проналази на карти државе проучаване регије и именује их;</li> <li>- приказује на немој карти најважније географске појмове: континенте, океане, мора, облике разуђености обала, низије, планине, реке,</li> </ul>	<b>Северна Америка</b>	<p>Географски положај, границе, величина и регионална подела Северне Америке. Природне одлике Северне Америке. Становништво Северне Америке. Насеља Северне Америке. Привреда Северне Америке. Политичка подела.</p>	<p>Компетенција за учење Одговорно учешће у демократском друштву Естетичка компетенција Комуникација Одговоран однос према околини Одговоран однос према здрављу Предузимљивост и оријентација ка предузетништву Рад с подацима и информацијама Решавање проблема Сарадња</p>	<p>За достизање исхода у оквиру ове теме важно је указати на положај овог континента између Атлантског и Тихог океана као и на повезаност/раздвојеност са суседним континентима. Ово је посебно значајно у контексту саобраћајно-географског положаја, економске повезаности са обалама других континената. У реализацији исхода који се односе на издвајање регија, потребно је нагласити постојање две културне целине на територији Северне Америке: Англоамерике (САД и Канада) и Латинске Америке (Средња Америка) и кроз корелацију са садржајима историје објаснити значај насељавања Америка.</p> <p>При обради природних одлика Северне Америке битно је указати на генезу рељефа континента и издвојити карактеристичне рељефне целине. Овде треба</p>

	<p>језера, државе, градове, туристичке атракције, културно-историјске споменике;</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- препознаје облике рељефа, водне објекте и живи свет карактеристичан за наведену регију;</li> <li>- анализира утицај географске ширине, рељефа, односа копна и мора, морских струја, вегетације и човека на климу;</li> <li>- објашњава настанак пустиња на територији проучаваног континента;</li> <li>- проналази податке о бројном стању становништва по континентима, регијама и одабраним државама и издваја просторне целине са највећом концентрацијом становништва у свету;</li> <li>- укаже на узроке и последице кретања броја становника, густине насељености, природног прираштаја, миграција и специфичних структура становништва по континентима, регијама и у одабраним државама;</li> </ul>			<p>Дигитална компетенција</p>	<p>објаснити настанак Канадског штита, Кордиљера, Апалача, Средишњих низија и других особених целина. Познавање рељефа овог континента веома је значајно и за разумевање његове климе и распореда природних зона. У том смислу потребно је нагласити меридијанску циркулацију ваздуха и морске струје. У регионализацији простора овог континента важно је применити и физичко-географски принцип регионализације.</p> <p>При обради наставне јединице становништва Северне Америке потребно је указати на етапе насељавања континента (присуство староседелца, утицај европских досељеника, тзв. претапање у једну нацију и сл.). У реализацији исхода који се односе на објашњења демографских процеса значајно је сагледати разлике у популационом развоју средњеамеричких и англоамеричких народа, последичне миграције према САД и Канади, разлике у структурама становништва и слично.</p> <p>За достизање исхода који се односи на разумевање процеса урбанизације препоручује се указивање на разлике у друштвено-економском развоју и културном наслеђу Англоамерике и Латинске Америке, степену урбанизације, физиономији села и градова, разликама између планског и стихијског развоја, миграцијама из села у градове, начину живота и слично.</p> <p>Исходи који се односе на разумевања и објашњења економских процеса такође могу да се реализују кроз анализу диспаратности развоја између Англо и Латинске Америке. Они се могу обрадити анализом природних и друштвених фактора привредног развоја, анализом привредних сектора, посматрањем просторног размештаја делатности и сл. У остваривању исхода који се односе на утицаје човека на животну средину</p>
--	--	--	--	-------------------------------	--

	<ul style="list-style-type: none"><li>- тумачи и израђује тематске карте становништва по континентима, регијама и одабраним државама;</li><li>- открива узроке и последице процеса урбанизације на различитим континентима, регијама и у одабраним државама;</li><li>- доводе у везу квалитет живота становништва са природним, демографским, економским и политичко-географским одликама простора;</li><li>- доведе у везу природне ресурсе са степеном економске развијености појединих регија и одабраних држава.</li></ul>				<p>сврсисходно је указати на везу између експлоатације природних ресурса, квалитета живота, потрошње и утицаја на животну средину.</p> <p>Исходи који се односе на регионалну поделу овог простора могу да се реализују применом различитих начина издвајања карактеристичних регија (физичко-географске или друштвено-економске регије). У погледу политичке поделе, такође је могуће препознати разлике између политичко-географске уситњености средњеамеричког простора с једне стране и постојање две популационо и територијално велике, а истовремено високоразвијене државе Англоамерике.</p>
--	--	--	--	--	--

6.	<ul style="list-style-type: none"> <li>– дефинише границе континента и показује на карти океане и мора којима је проучавани континент окружен и лоцира највећа острва, полуострва, мореузе, земљоузе, пролазе;</li> <li>– проналази на карти државе проучаване регије и именује их;</li> <li>– приказује на некој карти најважније географске појмове: континенте, океане, мора, облике разуђености обала, низије, планине, реке, језера, државе, градове, туристичке атракције, културно-историјске споменике;</li> <li>– препознаје облике рељефа, водне објекте и живи свет карактеристичан за наведену регију;</li> <li>– анализира утицај географске ширине, рељефа, односа копна и мора, морских струја, вегетације и човека на климу;</li> <li>– објашњава настанак пустиња на територији проучаваног континента;</li> <li>– проналази податке о бројном стању становништва по континентима, регијама и</li> </ul>	<p style="text-align: center;"><b>Јужна Америка</b></p>	<p>Географски положај, границе и величина Јужне Америке.  Природне одлике Јужне Америке.  Становништво Јужне Америке.  Насеља Јужне Америке.  Привреда Јужне Америке.  Политичка подела.</p>	<p>Компетенција за учење  Одговорно учешће у демократском друштву  Естетичка компетенција  Комуникација  Одговоран однос према околини  Одговоран однос према здрављу  Предузимљивост и оријентација ка предузетништву  Рад с подацима и информацијама  Решавање проблема  Сарадња  Дигитална компетенција</p>	<p>За достизање исхода који се односе на дефинисање географског положаја потребно је нагласити у којим топлотним појасевима се простире Јужна Америка, затим повољност положаја између Тихог и Атлантског океана, као и велику удаљеност од осталих континената. У погледу друштвено-географске компоненте положаја важно је истаћи колонизацију, латиноамеричко наслеђе, поделу на интересне сфере између Шпаније и Португалије и сл.</p> <p>Природне одлике Јужне Америке могу се систематично обрадити почев од генетских типова рељефа и редоследа постанка појединих целина. Препоручује се да се климатске одлике континента анализирају кроз утицај климатских фактора, чиме се уједно објашњавају и типови климе. На тај начин се реализују исходи о утицају климатских фактора на климу и распоред природних зона. Исход који се односи на препознавање негативних утицаја човека на животну средину може да се реализује анализом значаја и неконтролисане сече амазонских селваса.</p> <p>При обради садржаја Становништво Јужне Америке потребно је истаћи културно-цивилизацијске узроке велике етничке и расне разноликости. У остваривању исхода који се односе на развој насеља Јужне Америке препорука</p>
----	---	---	--	--	---

	<p>одабраним државама и издваја просторне целине са највећом концентрацијом становништва у свету;</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– укаже на узроке и последице кретања броја становника, густине насељености, природног прираштаја, миграција и специфичних структура становништва по континентима, регијама и у одабраним државама;</li> <li>– тумачи и израђује тематске карте становништва по континентима, регијама и одабраним државама;</li> <li>– открива узроке и последице процеса урбанизације на различитим континентима, регијама и у одабраним државама;</li> <li>– доведе у везу природне ресурсе са степеном економске развијености појединих регија и одабраних држава;</li> <li>– објашњава узроке и последице глобалних феномена као што су сиромаштво, унутрашње и спољашње миграције, демографска експлозија и пренасељеност, болести и епидемије, политичка нестабилност;</li> <li>– доводе у везу квалитет</li> </ul>				<p>је да се акценат стави на узроке стихијских процеса урбанизације и на последично велики јаз који постоји између развоја милионских градова с једне стране и бројних сеоских насеља у Андима, Амазонији и слично. Важно је нагласити везу између рурално-урбаних миграција и великих контраста који постоје у простору јужноамеричких градова.</p> <p>Препоручује се да се привреда Јужне Америке сагледа кроз анализу утицаја природних и друштвених фактора привредног развоја. У привредној структури потребно је указати на значај делатности примарног и секундарног сектора. У објашњењу политичке поделе простора Јужне Америке битно је указати на културно-цивилизацијске узроке поделе. Достицање исхода је могуће кроз практичне активности у оквиру самосталних или групних задатака, тако да ученици сами проуче и представе одлике одабраних регионалних целина или држава.</p>
--	---	--	--	--	---

	<p>живота становништва са природним, демографским, економским и политичко-географским одликама простора;</p> <p>препознаје негативне утицаје човека на животну средину настале услед специфичности развоја пољопривреде, рударства, енергетике, индустрије, саобраћаја и туризма на проучаваним континентима, регијама и у одабраним државама</p>				
7.	<ul style="list-style-type: none"> <li>– дефинише границе континента и показује на карти океане и мора којима је проучавани континент окружен и лоцира највећа острва, полуострва, мореузе, земљоузе, пролазе;</li> <li>– проналази на карти државе проучаване регије и именује их;</li> <li>– приказује на немој карти најважније географске појмове: континенте, океане, мора, облике разуђености обала, низије, планине, реке, језера, државе, градове, туристичке атракције, културно-историјске споменике;</li> <li>– препознаје облике рељефа, водне објекте и</li> </ul>	<b>Аустралија и Океанија</b>	<p>Географски положај, границе и величина Аустралије и Океаније.</p> <p>Природне одлике Аустралије.</p> <p>Колонијални период и становништво Аустралије.</p> <p>Насеља Аустралије</p>	<p>Компетенција за учење</p> <p>Одговорно учешће у демократском друштву</p> <p>Естетичка компетенција</p> <p>Комуникација</p> <p>Одговоран однос према околини</p> <p>Одговоран однос према здрављу</p> <p>Предузимљивост и оријентација ка предузетништву</p> <p>Рад с подацима и информацијама</p> <p>Решавање проблема</p> <p>Сарадња</p> <p>Дигитална компетенција</p>	<p>За достизање исхода, наставник у оквиру географског положаја ученицима треба да укаже на димензије континента као и на просторни обухват Океаније (припадајућа острва Меланезији, Микронезији и Полинезији). Важно је указати на факторе географске изолованости Аустралијског континента у односу на остале континенте као и последице које се огледају у специфичним биогеографским и антропогеографским одликама.</p> <p>Физичко-географски садржаји треба да укажу на геотектонску еволуцију Аустралије (Пангеа, Гондвана), постанак планина као и на постанак острва Океаније (вулканска острва, атоли).</p> <p>Истаћи факторе који су довели до формирања пустиња, великог коралног гробена као и аутентичне аустралијске</p>

	<p>живи свет карактеристичан за наведену регију;</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– анализира утицај географске ширине, рељефа, односа копна и мора, морских струја, вегетације и човека на климу;</li> <li>– објашњава настанак пустиња на територији проучаваног континента;</li> <li>– проналази податке о бројном стању становништва по континентима, регијама и одабраним државама и издваја просторне целине са највећом концентрацијом становништва у свету;</li> <li>– укаже на узроке и последице кретања броја становника, густине насељености, природног прираштаја, миграција и специфичних структура становништва по континентима, регијама и у одабраним државама;</li> <li>– тумачи и израђује тематске карте становништва по континентима, регијама и одабраним државама;</li> <li>– открива узроке и последице процеса урбанизације на</li> </ul>				<p>флористичке и зоогеографске области. Приликом обраде становништва Аустралије и Океаније указати на домицилно становништво (Аборицини, Маори) и придошло европско и азијско становништво. Извршити периодизацију етно-демографског развоја Аустралије и Океаније на предколонијални и колонијални период. Указати на савремене демографске процесе (природни прираштај, миграције) и насељеност континента (насељени и ненасељени простори). У политичко-географској анализи указати на процесе колонизације, деколонизације и формирања независних држава. Истаћи значај саобраћајно-географског и политичко-географског положаја острва Океаније у контексту савремених економских, политичких и војних процеса. Приликом обраде насеља Аустралије указати на природне факторе формирања савремене мреже насеља</p>
--	--	--	--	--	---

	<p>различитим континентима, регијама и у одабраним државама;</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– доводе у везу квалитет живота становништва са природним, демографским, економским и политичко-географским одликама простора;</li> </ul> <p>доведе у везу природне ресурсе са степеном економске развијености појединих регија и одабраних држава</p>				
8.	<ul style="list-style-type: none"> <li>– дефинише границе континента и показује на карти океане и мора којима је проучавани континент окружен и лоцира највећа острва, полуострва, мореузе, земљоузе, пролазе;</li> <li>– анализира утицај географске ширине, рељефа, односа копна и мора, морских струја, вегетације и човека на климу;</li> <li>– приказује на некој карти најважније географске појмове: континенте, океане, мора, облике разуђености обала, низије, планине, реке, језера, државе, градове, туристичке атракције, културно-историјске споменике;</li> </ul>	<b>Поларне области</b>	<p>Основне географске одлике Антарктика – откриће, назив, географски положај, природне одлике, природни ресурси и научна истраживања.</p> <p>Основне географске одлике Арктика – откриће, назив, географски положај, природне одлике, природни ресурси и савремена научна истраживања.</p>		<p>За достизање исхода у оквиру наставне теме <i>Поларне области</i> препоручени садржај чине карактеристичне одлике ових простора. У том смислу, пажњу треба посветити специфичностима оријентације на половима (нпр. помоћу звезда, компаса, Сунца), дужини обданице и ноћи, висини Сунца над хоризонтом, односима копна и мора, историјату истраживања, садашњим истраживањима, као и међународној подели ових простора</p>

вреднује улогу међународних организација у свету.				
---	--	--	--	--

<b>МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ</b>	
У зависности од садржаја наставе и учења посебно ће се реализовати међупредметно повезивање са следећим предметима:	
<ul style="list-style-type: none"> <li>– Биологија (Порекло и разноврсност живота)</li> <li>– Историја (Основи проучавања прошлости)</li> <li>– Математика (Природни бројеви и дељивост)</li> <li>– Информатика и рачунарство (Дигитална писменост)</li> <li>– Ликовна култура (Облик и Визуелно споразумевање, Простор)</li> <li>– Физика (Кретање)</li> <li>– Музичка култура ( Слушање музике)</li> </ul>	
<b>АКТИВНОСТИ У НАСТАВНОМ ПРОЦЕСУ</b>	
<b>АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА</b>	Активно учествује у реализацији часа, записује, анализира, дискутује, показује, примењује, закључује, учествује у тимском и групном раду, процењује наставу, рад других ученика и сопствени рад
<b>АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА</b>	Организује час, презентује наставне садржаје ангажујући ученике, водећи рачуна о претходним знањима која поседују, демонстрира, користи ИКТ – презентације, приказе, снимке, прилоге, демонстрирање; подстиче ученика на активно учешће, повезује садржаје са свакодневним животом, вреднује рад ученика;

Међупредметно повезивање биће детаљно разрађено у оперативним плановима рада, као и током тематског дана или тематске недеље, а обухваћено је и у пројектној настави и географској секцији.

**Провера остварености стандарда ученичких постигнућа (остварености исхода)**

Шта пратимо		Поступак и инструменти оцењивања	Критеријуми	Време
<p>Степен остварености циљева и прописаних, односно прилагођених стандарда постигнућа у току савладавања програма предмета;</p> <p>Процењују се: вештине изражавања и саопштавања; разумевање, примена и вредновање научених поступака и процедура; рад са подацима и рад на различитим врстама текстова; уметничко изражавање; вештине, руковање прибором, алатом и технологијама и извођење радних задатака.</p>	<p>Оцену одличан(5) добија ученик који:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама;</li> <li>– лако логички повезује чињенице и појмове;</li> <li>– самостално изводи закључке који се заснивају на подацима;</li> <li>– решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује;</li> <li>– показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања.</li> </ul>	<p>Формативно оцењивање:</p> <p>свакодневно бележење активности ученика</p> <p>начасуу свеску евиденције наставника/е-дневник</p>	<p>Број јављања:</p> <p>За јављање +</p> <p>За јављање више пута ++</p> <p>За давање комплетног, потпуног одговора на тежа питања +5</p> <p>Коне зна одговор-</p>	<p>Свакодневно бележење током године</p>
	<p>Оцену врло добар(4) добија ученик који:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове;</li> <li>– самостално изводи закључке који се заснивају на подацима;</li> <li>– решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује;</li> <li>– показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања.</li> </ul>	<p>-Комисија ученика и наставница</p>	<p>Учесталост јављања начасу по месецима</p>	<p>Пресек стања на полугодишту (сваких 16 часова)</p>
	<p>Оцену врло добар(4) добија ученик који:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове;</li> <li>– самостално изводи закључке који се заснивају на подацима;</li> <li>– решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује;</li> <li>– показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања.</li> </ul>	<p>-Усмено одговарање</p>	<p>Свеобухватност одговора</p> <p>Хронолошка и појмовна прецизност</p> <p>Сналажење на карти</p> <p>Хоризонтално вертикално повезивање градива</p> <p>Самосталност одговарању</p>	<p>Попотреби, барједному полугодишту</p>
	<p>Оцену добар(3) добија ученик који:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– у довољној мери показује способност употребе информација у новим ситуацијама;</li> <li>– у знатној мери логички повезује чињенице и појмове;</li> <li>– већим делом самостално изводи закључке који се заснивају на подацима и делимично самостално решава поједине проблеме;</li> <li>– у довољној мери критички расуђује;</li> <li>– показује делимични степен активности и ангажовања.</li> </ul>	<p>–Редовност</p> <p>–доношења домаћег</p> <p>–Ученициводе евиденцију</p>	<p>За три недоношења домаћег-1 усвеску, а након опомене и у дневник</p> <p>За редовно доношење домаћег задатка-5</p>	<p>Свакодневно током године, праћење/ пресек стања за тромесечје</p>
	<p>Оцену добар(3) добија ученик који:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– у довољној мери показује способност употребе информација у новим ситуацијама;</li> <li>– у знатној мери логички повезује чињенице и појмове;</li> <li>– већим делом самостално изводи закључке који се заснивају на подацима и делимично самостално решава поједине проблеме;</li> <li>– у довољној мери критички расуђује;</li> <li>– показује делимични степен активности и ангажовања.</li> </ul>	<p>Квизна јахуу, или други он-лајн квиз</p>	<p>Првопласирани +5</p> <p>Другопласирани ++</p> <p>Трећепласирани +</p>	<p>Поједному полугодишту</p>

		<p>Оцену довољан(2) добија ученик који:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– знања која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену;</li> <li>– у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима;</li> <li>– понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује;</li> <li>– показује мањи степен активности и ангажовања.</li> </ul>	<p>Прегледањесвески</p>	<p>Уредност Све забележено са часова</p>	<p>На крају наставне јединице</p>
			<p>Писане провере Ученици дају самопроцену оцене</p>	<p>Бодовање: 40-54%-2 55-69%-3 70-84%-4 85-100%-5</p>	<p>Након сваке теме (4 провере које се раде цеочас -подве у полугодишту бар две провере до 15 минута-једна у првои другом полугодишту</p>
		<p>Недовољан (1) добија ученик који:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– знања која је остварио нису ни на нивоу препознавања и не показује способност репродукције и примене;</li> <li>– не изводи закључке који се заснивају на подацима;</li> <li>– критички не расуђује;</li> <li>– не показује интересовање за учешће у активностима нити ангажовање.</li> </ul>	<p>- Групни рад (посматрање наставника, излагање група, процена осталих ученика)</p>	<p>Сарадња у групи (сви чланови су укључени, сви имају задато забележено у свескама...) Степен знања свих чланова групе Квалитативно и квантитативно процењивање резултата рада група (пано, табела...)</p>	<p>По потреби</p>
			<p>Рад у пару (посматрање наставника, излагање парова, процена осталих ученика)</p>	<p>Прва три пара која прва ураде задатак добијају +5 Сви парови који ураде задатак добијају + Парови који не раде задато на часу добијају -</p>	<p>По потреби</p>

			Сналажење на карти	За показаних 5 појмова за један минут оцена 5 За 4 -4 3-3 2-2	У току школске године
Ангажовање ученика у настави.	Одговоран однос према раду, постављеним задацима, и исказано интересовање и мотивацију за учење и напредовање. активно учествовање у настави, сарадњу са другима	– показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања.(5)	Вођење евиденције од стране наставника о: -Јављању на часовима (учесталост и активност по месецима) -Успешности у групном раду, раду у пару (ангажовање, продукти) -Учешћу на такмичењима -Посета културно-историјским институцијама и догађајима -Несебичном пружању помоћи другим ученицима -Израда паноа, ППТ, различитих врста излагања	Све што је рађено на часу налази се у свескама и уредно је написано  -Учесталост јављања и активност по месецима  -Учествује и израђује самостално или у сарадњи са другима продукте рада  -Број и квалитет добровољног учешћа у разним наставним и ваннаставним активностима (такмичења, израда паноа, кратко предавање, вођење квиза, израда асоцијација...)  -Спреман је да помогне другима  -Иницијатива и квалитет продукта	-Пресек стања по тромесечјима
		– показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања.(4)			
		– показује делимични степен активности и ангажовања(3)			
		– показује мањи степен активности и ангажовања.(2)			
		– не показује интересовање за учешће у активностима нити ангажовање (1)			

## **НАЧИН ПРОВЕРЕ ОСТВАРЕНОСТИ ИСХОДА**

На почетку наставне године врши се иницијално тестирање. Оно се не оцењује

Предвиђен је и полугодишњи (децембар или јануар) и завршни тест (крај школске године) којима се проверава оствареност исхода и стандарда.

## **ПРОЦЕНА ОСТВАРЕНОСТИ СТАНДАРДА**

У току школске године биће реализоване две процене остварености стандарда: на крају првог полугодишта и на крају школске године (ова процена обухвата читаво градиво). Ученици ће решавати тестове израђене по стандардима, који ће се састојати од дванаест питања и то: 6 на основном, 4 на средњем и 2 на Напредном нивоу. Ученици ће радити тест подељени у две групе. Резултати ће бити приказани табеларним приказом процене остварености стандарда по нивоима. У тестовима ће преовлађивати задаци отвореног типа.

**СТАНДАРДИ**

редни број теме	ТЕМА/ОБЛАСТ	СТАНДАРДИ
I	Регионална географија	ГЕ.1.4.2.; ГЕ.2.4.2.;ГЕ.3.4.3.
II	Географске регије Европе	ГЕ.1.1.3.;ГЕ.2.1.3.;ГЕ.2.1.4.;ГЕ.3.1.1.;ГЕ.1.3.1.; ГЕ.1.3.2.;ГЕ.2.3.1.;ГЕ.3.3.1.;ГЕ.3.3.2.;ГЕ.1.4.2.; ГЕ.2.4.2.; ГЕ.3.4.2.; ГЕ.3.4.3.
III	Азија	ГЕ.1.1.3.;ГЕ.2.1.3.;ГЕ.2.1.4.;ГЕ.3.1.1.;ГЕ.1.3.1.; ГЕ.1.3.2.;ГЕ.2.3.1.;ГЕ.3.3.1.;ГЕ.3.3.2.;ГЕ.1.4.2.; ГЕ.2.4.2.; ГЕ.3.4.2.; ГЕ.3.4.3.
IV	Африка	ГЕ.1.1.3.;ГЕ.2.1.3.;ГЕ.2.1.4.;ГЕ.3.1.1.;ГЕ.1.3.1.; ГЕ.1.3.2.;ГЕ.2.3.1.;ГЕ.3.3.1.;ГЕ.3.3.2.;ГЕ.1.4.2.; ГЕ.2.4.2.; ГЕ.3.4.2.; ГЕ.3.4.3.
V	Северна Америка	ГЕ.1.1.3.;ГЕ.2.1.3.;ГЕ.2.1.4.;ГЕ.3.1.1.;ГЕ.1.3.1.; ГЕ.1.3.2.;ГЕ.2.3.1.;ГЕ.3.3.1.;ГЕ.3.3.2.;ГЕ.1.4.2.; ГЕ.2.4.2.; ГЕ.3.4.2.; ГЕ.3.4.3.
VI	Јужна Америка	ГЕ.1.1.3.;ГЕ.2.1.3.;ГЕ.2.1.4.;ГЕ.3.1.1.;ГЕ.1.3.1.; ГЕ.1.3.2.;ГЕ.2.3.1.;ГЕ.3.3.1.;ГЕ.3.3.2.;ГЕ.1.4.2.; ГЕ.2.4.2.; ГЕ.3.4.2.; ГЕ.3.4.3.
VII	Аустралија и Океанија	ГЕ.1.1.3.;ГЕ.2.1.3.;ГЕ.2.1.4.;ГЕ.3.1.1.;ГЕ.1.3.1.; ГЕ.1.3.2.;ГЕ.2.3.1.;ГЕ.3.3.1.;ГЕ.3.3.2.;ГЕ.1.4.2.; ГЕ.2.4.2.; ГЕ.3.4.2.; ГЕ.3.4.3.
VIII	Поларне области	ГЕ.1.1.3.;ГЕ.2.1.3.;ГЕ.2.1.4.;ГЕ.3.1.1.;ГЕ.1.3.1.; ГЕ.1.3.2.;ГЕ.2.3.1.;ГЕ.3.3.1.;ГЕ.3.3.2.;ГЕ.1.4.2.; ГЕ.2.4.2.; ГЕ.3.4.2.; ГЕ.3.4.3.

## СТАНДАРДИ

### Основни ниво

ГЕ.1.1.3. препознаје и чита географске и допунске елементе карте

ГЕ.1.3.1. познаје основне појмове о становништву и насељима и уочава њихов просторни распоред

ГЕ.1.3.2. дефинише појам привреде и препознаје привредне делатности и гране

ГЕ.1.4.2. именује континенте и препознаје њихове основне природне и друштвене одлике

### Средњи ниво

ГЕ.2.1.3. препознаје и објашњава географске чињенице, објекте, појаве и процесе и односе који су представљени моделом, сликом, графиком, табелом, шемом

ГЕ.2.1.4. приказује понуђене географске податке на некој карти картографским средствима, графиком, табелом, шемом

ГЕ.2.3.1. разликује и објашњава кретање (природно и механичко) и структуре становништва

ГЕ.2.4.2. описује природне и друштвене одлике континента и наводи њихове регије

### Напредни ниво

ГЕ.3.1.1. доноси закључке о просторним и каузалним везама географских чињеница, објеката, појава и процеса, односа на основу анализе географске карте

ГЕ.3.3.1. објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај становништва и насеља

ГЕ.3.3.2. објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај привреде и привредних делатности

ГЕ.3.4.3. објашњава географске везе и законитости на ваневропским континентима и уме да издвоји регије

## ПРОЈЕКТНА НАСТАВА

Пројектна настава ће бити реализована кроз све наставне теме. Она треба да помогне ученицима да правилно географски посматрају и уочавају природне и друштвене објекте, појаве и процесе на континентима чиме ће се подстаћи радозналост деце и самостално истраживање. Она ће помоћи ученицима да користе статистички материјал који је систематизован у табелама, карте, као и различите изворе знања. Пројектна настава је у циљу достизања исхода који се односе на функционално знање ученика.

### **Неки од препоручених начина прилагођавања програма наставе и учења ученицима којима је потребна додатна образовна подршка:**

-просторно, садржајно и методичко прилагођавање наставног програма (нпр. размештај седења, избор градива за учење и вежбање, прилагођавање задатака, начина и врста оцењивања, прилагођеност домаћих задатака);

-што већа индивидуализација наставе, а посебно са ученицима којима је потребна додатна образовна подршка и надареним ученицима;

-размена искустава и сарадња са члановима Већа и стручним сарадницима у школи;

-коришћење вршњачке подршке и помоћи у савладавању програмских садржаја;

-и све друго што ће се применити у складу са конкретним случајем

## ДОДАТНА НАСТАВА

Циљ је упућивање ученика који показују веће интересовање и жељу за новим сазнањима како да превазиђу оквире предвиђене планом и програмом, са циљем повезивања и примене наученог.

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА	ОСНОВНИ ОБЛИЦИ ИЗВОЂЕЊА ПРОГРАМА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА
Регионална географија	-разговарају -уочавају -закључују -анализирају -пишу реферате -праве паное	-мотивише за рад -усмерава -подстиче на размишљање, логичко закључивање, радозналост и самосталан рад	-самосталан рад -истраживачки рад -тимски рад -рад у мањим групама	-повезивање знања и примена наученог  -самостално истраживање и правилно коришћење стручне литературе и штампе
Европа, Азија, Африка, Северна Америка, Јужна Америка, Аустралијаи Океанија и Поларне области	-разговарају -уочавају -закључују -анализирају -пишу реферате -праве паное	-мотивише за рад -усмерава -подстиче на размишљање, логичко закључивање, радозналост и самосталан рад	-самосталан рад -истраживачки рад -тимски рад -рад у мањим групама	-самостално истраживање и правилно коришћење стручне литературе и штампе  повезивање знања и примена наученог

## ДОПУНСКА НАСТАВА

Циљ је пружање подршке ученицима који спорије усвајају знања или су били одсутни са часова и за оне који желе да утврде своје знање са циљем разумевања, препознавања, отклањања нејасноћа и бржег и квалитетнијег усвајања знања, умећа и вештина из наставног градива

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА	ОСНОВНИ ОБЛИЦИ ИЗВОЂЕЊА ПРОГРАМА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА
Регионална географија	-слушају -питају -разговарају -описују	-подстиче на усвајање знања -мотивише за рад -методе рада прилагођава карактеристикама и способностима ученика	-индивидуални -фронтални	-боље разумевање, препознавање и усвајање знања
Европа, Азија, Африка, Северна Америка, Јужна Америка, Аустралија и Океанија и Поларне области	-слушају -питају -разговарају -упоређују -показују	-подстиче на усвајање знања -мотивише за рад -методе рада прилагођава карактеристикама и способностима ученика	-индивидуални -фронтални	-боље разумевање, препознавање и усвајање знања

**Напомена:** Часови допунске наставе се могу по потреби кориговати. Број часова зависи од одељења и потреба ученика

## ГЕОГРАФСКА СЕКЦИЈА

### ГЕОГРАФСКА СЕКЦИЈА:

Недељни фонд часова: 1

Годишњи фонд часова: 36

### ЦИЉ И ЗАДАЦИ:

- Разумевање појава, процеса и односа у природи и друштву.
- Развијање способности за активно стицање знања кроз истраживање.
- Развијање радозналости, способности рационалног расуђивања, самосталности у мишљењу.

- Развијање логичког и апстрактног мишљења.
- Схватање повезаности природних и друштвених појава.
- Развијање свести о потреби заштите природе.
- Развијање вештина обнове и унапређења животне средине
- Развијање радних навика и склоности ка изучавању природних наука

ОПШТИ САДРЖАЈИ ПРОГРАМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА
Човек и географија	- слушају -повезују	- презентују наставни садржај	-дијалогска -демонстративна
Васиона	-схватају -упознају -усвајају - повезују практично и теоретско знање	-подстичу на размишљање, повезивање, закључивање и примену знања -прати и усмерава рад ученика	- илустративна - Еколошке радионице; - Коришћењем савремених наставних средстава путем презентација ; - Приказивање дечјих радова кроз изложбе
Планета Земља	-представљају резултате и продукте свога рада на сајту школе , у холу школе, -учествују у радионицама -учествују у вршњачкој едукацији -сарађују са другим секцијама у школи	-подстичу свест о значају примарне селекције -организује радионице и практичан рад ученика - организују сарадњу са осталим школама и сарадњу са институцијама локалне самоуправе	-Пријављивање и учешће у раду географске секције је добровољно. -Рад по групама у кабинету и на терену. -Коришћењем савремених наставних средстава и прављење презентација. -Приказивањем стеченог знања презентацијама и постављање резултата рада на сајту школе. -Посетама одређеним институцијама. -Заједнички рад са сродним секцијама

#### НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА ГЕОГРАФСKE СЕКЦИЈЕ

Програм ће бити реализован у сарадњи са заинтересованим наставницима школе, другим секцијама, Музејем, Историјским Архивом из Ужица, Народном библиотеком итд...

У секцију ће бити укључени ученици 5, 6, 7. и 8. разреда

